

Казус и насоки за отговори на предварителния изпит по Семейно и наследствено право от 31 май 2012

Мина имала дългогодишна и проблемна връзка с Теодор, от когото през пролетта на 2009 забременяла. След поредния скандал с Теодор през юли 2009 тя му заявила, че той „това дете няма да го види“. След скандала Теодор си изнесъл багажа от жилището на Мина, където до този момент двамата живеели заедно.

В края на годината Теодор поиска да види новородената си през ноември дъщеря Александра. Мина обаче му каза, че е сключила брак с Харун ал-Бендит през август 2009 г. и той е баща на детето. Харун вече живеел в Ливан. Теодор му се обади по телефона да иска обяснение, но Харун му казал, че никога не е имал сексуални отношения с Мина, тъй като е хомосексуален, след което му затворил телефона.

През март 2010 Теодор загинал при катастрофа.

През август 2010 било намерено завещание, направено през 1984 година от Петър – най-добрия приятел на починалия през 1985 г. баща на Теодор, с което той оставил на малолетния тогава Теодор всичко, което имал, а именно апартамент на ул. „Сан Стефано“ в София и значителна сума в банкова сметка. Петър бил починал през 1986 без роднини. Мина се замислила дали дъщеря ѝ може да получи това наследство.

Въпроси:

1. Има ли Александра установено бащинство и от кого?
2. Имал ли е Теодор приживе правна възможност – било пряко, било с чуждо участие – да установи бащинството си спрямо Александра? Ако не – защо? Ако да – как?
3. Може ли Теодор да осинови Александра? Ако да, при какви условия?
4. Какво би било наследственоправното положение, ако Теодор бъде признат за баща на Александра
 - a. При наследяване по закон
 - b. Би ли могла Александра да получи завещаното на Теодор от Петър през 1984 г.? Има ли значение изминалото време?

1. Има ли Александра установено бащинство и от кого?

По силата на презумпцията за бащинство – от съпруга на майката към датата на раждане Харун.

2. **Имал ли е Теодор приживе правна възможност – било пряко, било чрез чужди действия – да установи бащинството си спрямо Александра? Ако не – защо? Ако да – как?**
 - a. Пряка възможност Теодор няма, тъй като не е активно легитимиран да води иск за оспорване на бащинство (чл. 62 СК);
 - b. Теодор може да мотивира било Мина, било Харун да оспорят бащинството на Харун, след което да припознае Александра (чл. 62 СК и чл. 64 СК). Преди оборване на установения чрез брак произход на Александра припознаване е недопустимо – чл. 71 СК.

- c. При евентуално оспорване на така стореното припознаване Теодор може да предяви иск за установяване на бащинство (чл. 66, ал. 2 СК).
- 3. Може ли Теодор да осинови Александра? Ако да, при какви условия?**
- a. Възможно е, Теодор да осинови Александра. Това че е биологически баща (без установен произход) не е пречка за осиновяване.
- b. Мислимо и практически приложимо в случая е непълното осиновяване (чл. 102 СК), тъй като за пълното осиновяване е необходимо Теодор да е вписан в регистъра по чл. 85 СК, а Александра – в този по чл. 83 СК. Освен това, принципът на случаен подбор (чл. 95 СК) не гарантира, а по-скоро осуетява, Теодор да може да осинови тъкмо Александра.
- c. Практическите пречки пред пълното осиновяване могат да бъдат преодоляни, ако Теодор сключи брак с Мина (чл. 82, ал. 2 СК).
- d. За осиновяването е нужно съгласието както на Мина, така и на Харун (чл. 89 СК).
- e. Съгласието на Харун може да не се иска, ако се докажат обстоятелствата по чл. 93 СК.
- 4. Какво би било наследственоправното положение, ако Теодор бъде признат за баща на Александра**
- a. **При наследяване по закон**
Александра е единствен наследник по закон – от първи ред.
- b. **Би ли могла Александра да получи завещаното на Теодор от Петър през 1984 г.? Има ли значение изминалото време?**
- i. Теодор е придобил правото да приеме само $\frac{1}{2}$ от наследството на Петър, тъй като Теодор не е наследник на Петър по закон, а наследството на Петър се е открило преди отмяната на чл. 14, ал. 2 ЗН през 1992 г..
- ii. Правото да се приеме наследството на Петър не е погасено с 5-годишната давност по чл. 50 ЗН (отм.), доколкото никой не се е позовал на изтеклия срок преди влизане в сила на Закона за ИД на ЗН от 1992 г. (§9).
- iii. Теодор не е приел наследството, тъй като завещанието е било намерено след неговата смърт. Следователно, приложима е наследствената трансмисия в полза на Александра (чл. 57 ЗН) относно наследството на Петър.
- iv. Може да възникне въпрос и ако държавата (защото тогава чл. 11 не е включвал общините) вече е завзела имота (придобивна давност) и получила влоговете – иск за неоснователно обогатяване.

При преценката на отговорите е съобразявано комплексното впечатление от написаното, аргументацията и качеството ѝ, подредеността на мисълта и логическите умения.

Въпросите имат различна тежест, поради което един или два верни отговора на най-лесните въпроси не гарантират вземане на изпита.

Грубите грешки, дори при иначе верни отговори, могат значително да намалят оценката и дори да осуетят вземането на изпита.

При оценяването са съобразени и положителните впечатления на асисентите, водили упражнението.